

Sygn. akt I ACz 711/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz (spraw.)
Sędziowie:	SA Anna Pele
	SA Kazimierz Rusin

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2013 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa **J. W. (1)** przeciwko **E. K. i J. K.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Przemyślu

z dnia 13 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 603/12

p o s t a n a w i a:

I. z m i e n i a pkt. I zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że powódce J. W. (1) przywraca termin do wniesienia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 26 marca 2013 r., sygn. akt I C 603/12,

II. u c h y l a pkt. II i III zaskarżonego postanowienia .

UZASADNIENIE

We wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 26.03.2013 r., sygn. akt I C 603/12 z dnia 13.05.2013 r., do którego dołączona była apelacja powódki od powyższego wyroku, powódka podała, że uchybiła terminowi do wniesienia apelacji bez swojej winy , bo o tym , że w niniejszej sprawie został wydany wyrok w dniu 26.03.2013 r. dowiedziała się dopiero z listu pełnomocnika pozwanych – którym została wezwana do zapłacenia kosztów procesu na rzecz pozwanych i do którego była doręczona kopia wyroku – doręczonym jej w dniu 6.05.2013 r.

Była wzywana na rozprawę na dzień 26.03.2013 r. , ale w tym wezwaniu nie było adnotacji , że wezwanie ma charakter wezwania pod rygorem pominięcia dowodu z jej przesłuchania i dlatego liczyła, że zostanie ponownie wezwana na rozprawę , na rozprawę nie byli wezwani też świadkowie, nie były dołączone do akt sprawy akta związkowe o stwierdzenie nabycia spadku po J. W. (2), które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy .

W sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po J. W. (2) złożyła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, a ponieważ okoliczność kto dziedziczy po tym zmarłym ma znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, niniejsza sprawa nie mogła się toczyć .

Ponadto podniosła, że w punkcie informacyjnym Sądu Okręgowego w Przemyślu telefonicznie dowiedziała się , jeszcze przed terminem rozprawy w dniu 26.03.2013 r., że pełnomocnik pozwanych złożył wnioski o zawieszenie postępowania w sprawie i dlatego też pismem procesowym z dnia 21.03.2013 r. wyraziła również zgodę na zawieszenie postępowania w sprawie i była przekonana, że Sąd Okręgowy zawiesi postępowanie w sprawie, nie stawiała się więc na rozprawę. Natomiast informację o nieuwzględnieniu jej skargi kasacyjnej otrzymała dopiero na początku kwietnia 2013 r.

Pozwani wnieśli o oddalenie wniosku powódki, a tym samym o odrzucenie wniesionej apelacji i zasądzenie na swoją rzecz od powódki kosztów postępowania zażaleniowego .

Sąd Okręgowy, po rozpoznaniu wniosku powódki, zaskarżonym postanowieniem :

- I. oddalił wniosek powódki J. W. (1) o przywrócenie terminu do złożenia apelacji,
- II. odrzucił apelację powódki J. W. (1) od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 26.03.2013 r.,
- III. nie obciążył powódki kosztami postępowania .

Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że Sąd

Okręgowy ustalił , że roszczenie powódki związane jest z innymi sprawami toczącymi się przed Sądem , a przede wszystkim ze sprawą o stwierdzenie nabycia spadku po J. W. (2), w której to sprawie powódka wywiodła skargę kasacyjną .Pełnomocnik pozwanych w piśmie procesowym z dnia 7.03.2013 r. wniósł o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy kasacyjnej przed Sądem Najwyższym na mocy art. 177 § 1 pkt. 1 kpc względnie o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron na podstawie przepisu art. 178 kpc. Powódka w piśmie procesowym z dnia 21.03.2013 r., które wpłynęło do Sądu Okręgowego w Przemyślu w dniu 25.03.2013 r. podała, że ponieważ nie uzyskała jeszcze żadnej informacji odnośnie swojej skargi kasacyjnej , wyraża zgodę na zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron .

Ustalił Sąd Okręgowy także , że na termin rozprawy tj. 26.03.2013 r. strony zostały wezwane bez rygору pominięcia dowodu z ich przesłuchania w razie niestawiennictwa . Na rozprawę stawili się pozwani , natomiast powódka nie stawiała się , nie usprawiedliwiła swojej nieobecności, nie złożyła też wniosku o odroczenie rozprawy . Na tej rozprawie pełnomocnik pozwanych przedłożył postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7.02.2013 r. I CSK 454/12, którym odrzucono skargę kasacyjną powódki w części dotyczącej postanowienia Sądu Rejonowego w Przeworsku z dnia 29.12.2011 r. sygn. akt I Ns 478/11 i odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej powódki w pozostałej części i równocześnie cofnął wniosek o zawieszenie postępowania . Wobec powyższego Sąd orzekający przeprowadził postępowanie dowodowe z dokumentów, pominął dowód z zeznań świadków, a także przesłuchania stron i wydał wyrok w niniejszej sprawie .

Powódka nie dowiadywała się ani osobiście, ani telefonicznie, ani pisemnie jak przebiegła rozprawa w dniu 26.03.2013 r, ani czy sprawa została zakończona, czy też postępowanie w sprawie zawieszono .

Po uprawomocnieniu się wyroku i wydaniu tytułu wykonawczego co do pkt. II wyroku pełnomocnik pozwanych pismem z dnia 30.04.2013 r. doręczonym powódce w dniu 6.05.2013 r. wezwał ją do zapłaty przyznanych pozwany kosztów procesu w terminie 14 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę egzekucji komorniczej .

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne , a także treść zeznań powódki złożonych do protokołu rozprawy z dnia 13.06.2013 r. (k. 154), w których zeznała, że nie dowiadywała się co się dzieje w niniejszej sprawie, gdyż czekała na rozstrzygnięcie skargi kasacyjnej , dowiadywała się tylko, że nie zostały dołączone do sprawy akta spraw toczących się

przed Sądem Rejonowym w Przeworsku , a były uzgodnienia ze stroną przeciwną, że sprawa niniejsza będzie się toczyć dopiero wtedy, gdy zostaną dołączone akta spraw (...), Sąd Okręgowy przyjął , że wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji jest bezzasadny w świetle art. 168 § 1 kpc , bo powódka nie udowodniła braku swojej winy w dokonaniu z uchyleniem terminu czynności procesowej tj. apelacji od wyroku .

Wniosek o zawieszenie postępowania zgłoszony przez pozwanych i powódkę nie jest dla Sądu orzekającego wiążący i Sąd nie ma obowiązku rozpoznać go obligatoryjnie w sposób wskazany przez strony, nawet , gdy dotyczy to wniosku o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron . Także do Sądu orzekającego należy decyzja jakie dowody przeprowadzić, a jakie wnioski dowodowe oddalić .

Ponadto na dzień orzekania wniosek o zawieszenie postępowania w sprawie nie był zasadny ani na podstawie art. 177 § 1 pkt. 1 kpc , ani na podstawie art. 178 kpc , bo na rozprawie pełnomocnik pozwanych przedłożył orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie skargi kasacyjnej powódki od postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. W. (2) i równocześnie cofnął wniosek o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron. Nie było więc żadnych przeszkód, aby Sąd mógł rozpoznać sprawę i wydać wyrok .

Powódka została prawidłowo wezwana na rozprawę na dzień 26.03.2013 r., nie usprawiedliwiła swojej nieobecności, nie wносиła także o odroczenie rozprawy.

Sąd Okręgowy zauważył także, że skoro powódka nie stawiała się na termin rozprawy w każdej chwili mogła uzyskać informację od Sądu o stanie sprawy . Nie przedstawiła żadnych dowodów na to, iż od 26.03.2013 r. do 6.05.2013 r. nie miała możliwości dowiedzieć się o stanie niniejszej sprawy .

Skoro wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji był nieuzasadniony i podlegał oddaleniu to równocześnie wniesioną apelację powódki należało odrzucić jako spóźnioną na podstawie przepisu art. 370 kpc .

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono po myśli art. 108 § 1 kpc w związku z art. 102 i 109 kpc .

Od powyższego postanowienia w części dotyczącej odrzucenia apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyslu z dnia 26.03.2013 r. wniosła powódka z wnioskiem o uchylenie tego postanowienia , przywrócenie powódce terminu do złożenia apelacji i nadanie sprawie dalszego biegu .

Powódka w zażaleniu przede wszystkim zarzuciła, że mimo prawidłowo ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy nie wyciągnął z niego właściwych wniosków , że do uchybienia terminu do wniesienia apelacji doszło bez winy powódki .

Sąd Apelacyjny rozpoznając zażalenie, zważył co następuje :

Warunkiem przywrócenia terminu jest to, aby niedokonanie czynności procesowej w terminie nastąpiło bez winy strony procesu. Brak winy w uchybieniu terminowi powinien być oceniany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności konkretnej sprawy, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności jakiej można wymagać od strony procesu dbającej należycie o swoje interesy. Pojęcie winy na potrzeby prawa procesowego cywilnego , w tym przepisów o przywróceniu uchybionego terminu, należy ustalać samodzielnie , bez automatycznego przenoszenia na grunt tych przepisów pojęcia winy przyjmowanego w prawie materialnym , a ściśle rzecz biorąc w prawie zobowiązań. W aktualnej doktrynie proponuje się , aby zróżnicować ponadto miernik staranności w zależności od tego, czy chodzi o stronę reprezentowaną przez fachowego pełnomocnika, czy też stronę działającą samodzielnie .

W pierwszym wypadku ocena winy w niezachowaniu terminu wymaga stosowania obiektywnego miernika staranności, której poziom określa się z uwzględnieniem zawodowego charakteru działalności pełnomocnika .

W przypadku strony działającej samodzielnie oceny zawinienia w przekroczeniu terminu należy dokonywać według miary staranności, jakiej należałoby wymagać pod osoby znajdujące się w identycznym położeniu przy uwzględnieniu

wieku , statusu ekonomiczno – społecznego i wykształcenia . Te czynniki kształtują bowiem poziom dbałości, jaką dorosły i zapobiegliwy człowiek podejmuje w swoich życiowych sprawach .

Z akt niniejszej sprawy wynika (zapisek urzędowy - k. 120 , pismo Sądu Rejonowego w Jarosławiu Wydział Zamiejscowy w Przeworsku do Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 28.01.2013 r. – 58, postanowienie Sądu Rejonowego w Przeworsku z 22.03.2011 r. sygn. akt I Ns 174/11 – k.63, postanowienie Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 29.03.2012 r. sygn. akt I Ca 60/12 - k.68) , że przed Sądem Rejonowym w Jarosławiu Wydział Zamiejscowy w Przeworsku do sygn. akt XC 5/13 toczy się sprawa – po połączeniu do wspólnego prowadzenia – z powództwa B. W. przeciwko J. W. (1) - aktualnej powódce o eksmisję i zakaz naruszania własności, z powództwa J. W. (1) przeciwko B. W. , E. K. i J. K. o zapłatę kwoty 75.000 zł , z powództwa J. W. (1) i innych przeciwko B. W. o zachówek i postępowanie w tej sprawie postanowieniem z dnia 9.01.2013 r. Sąd Rejonowy zawiesił do czasu zakończenia postępowania w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po J. W. (2) (mężu powódki J. W. (1)) , a także , że postanowieniem z dnia 29.03.2012 r. sygn. akt I ACa 60/12 Sąd Okręgowy w Przemyślu oddalił apelację powódki J. W. (1) od postanowienia Sądu Rejonowego w Przeworsku z dnia 29.12.2011 r. sygn. akt I Ns 478/11, którym to postanowieniem zmienił swoje postanowienie z dnia 22.03.2011 r. sygn. akt I Ns 174/11 (którym stwierdzono , że spadek po J. W. (2) nabyła żona i dzieci na podstawie dziedziczenia ustawowego) w ten sposób , że spadek po J. W. (2) na podstawie testamentu ustnego z dnia 1.09.2010 r. nabyła matka B. W. w całości jak i że od postanowienia Sądu Okręgowego w Przemyślu powódka wniosła skargę kasacyjną .

Wynika także z akt sprawy, że pełnomocnik pozwanych w piśmie procesowym z dnia 7.03.2013 r. wniósł o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy kasacyjnej w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po J. W. (2) przed Sądem Najwyższym na mocy art. 177 § 1 pkt. 1 kpc względnie o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron na podstawie przepisu art. 178 kpc, jak również , że powódka w piśmie procesowym z dnia 21.03.2013 r. , które wpłynęło do Sądu Okręgowego w Przemyślu w dniu 25.03.2013 r. podała , że ponieważ nie uzyskała jeszcze żadnej informacji odnośnie swojej skargi kasacyjnej wyraża zgodę na zawieszenie postępowania w sprawie na zgodny wniosek stron . O tym, że jej skarga kasacyjna nie została przyjęta powódka dowiedziała się początkiem kwietnia 2013 r.

Ma rację Sąd Okręgowy , że wniosek o zawieszenie postępowania zgłoszony przez pozwanych i przez powódkę nie jest dla Sądu orzekającego wiążący i Sąd nie ma obowiązku rozpoznać go obligatoryjnie w sposób wskazany przez strony nawet, gdy dotyczy to wniosku o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron , jak również , że do Sądu orzekającego należy decyzja jakie dowody należy w sprawie przeprowadzić , a jakie wnioski dowodowe stron oddalić , a także , że na dzień 26.03.2013 r. po przedłożeniu przez pełnomocnika pozwanych orzeczenia Sądu Najwyższego i cofnięciu wniosku przez tego pełnomocnika o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron, brak było podstaw do zawieszenia postępowania i że nie było więc żadnych przeszkód do rozpoznania sprawy i wydania wyroku .

Mając jednak na uwadze , że w identycznej sytuacji faktycznej w sprawie sygn. akt X C 5/13, Sąd Rejonowy w Jarosławiu Wydział Zamiejscowy w Przeworsku zawiesił postępowanie w sprawie do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej powódki przez Sąd Najwyższy , a na dzień 26.03.2013 r. powódka nie wiedziała jak jej sprawa została załatwiona przez Sąd Najwyższy , mogła liczyć , mając na uwadze jednolitość orzecznictwa sądowego i nie wiedząc, że pełnomocnik pozwanych będzie dysponował orzeczeniem Sądu Najwyższego i że cofnie wniosek o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron , że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy podejmie, w identycznym stanie faktycznym, taką samą decyzję tj. zawiesi postępowanie w sprawie , a następnie wezwie ją na kolejną rozprawę .

Usprawiedliwionym jest zatem zachowanie powódki , wbrew stanowisku Sądu Okręgowego, że w okresie od 26.03.2013 r. do 6.05.2013 r. nie dowiadywała się w Sądzie o przebiegu rozprawy w dniu 26.03.2013 r. i jaki jest stan tej sprawy . Zachowanie jej nie odbiegało bowiem od poziomu dbałości jaki winien zachować dorosły i zapobiegliwy człowiek w sprawie sądowej .

Dlatego też zażalenie powódki Sąd Apelacyjny uważa za zasadne i w konsekwencji przyjmując pogląd , że do uchybienia terminu we wniesieniu apelacji nie doszło z winy powódki, orzekł jak w postanowieniu na mocy art. 386 § 1 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc .